

การศึกษาคุณลักษณะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 3

A STUDY OF DIGITAL ERA LEADERSHIP TRAITS OF FEMALE SCHOOL
ADMINISTRATORS FOR PRIMARY SCHOOLS UNDER PHITSANULOK
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

ศิริรัตน์ มูลติต¹ และ จิติมา วรณศรี²

Sirirat Moontid¹ and Jitima Wannasri²

^{1,2}สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

^{1,2}Educational Administration, Faculty of Education, Naresuan University, Thailand.

คำสำคัญ	บทคัดย่อ
คุณลักษณะผู้นำ, ผู้บริหารสตรี, สถานศึกษา, ยุคดิจิทัล	การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 3 และ (2) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 3 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 51 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 3 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และ 2) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) to study of digital era leadership traits of female school administrators for primary schools under phitsanulok educational service area office 3. 2) to compare of digital era leadership traits of female school administrators for primary schools under phitsanulok educational service area office 3 classified according to the work experience. The sample group was 51 female administrators for primary schools under phitsanulok educational service area office 3 academic year 2022, by purposive sampling. The instrument used in this research was a questionnaire 5-level rating scale. Data was analyzed using percentage, mean, and standard deviation and analysis. The results of the research found that :1) digital era leadership traits of female administrators under phitsanulok educational service area office 3 was overall

at a high level. and 2) comparing the digital era leadership traits of female administrators under phitsanulok educational service area office 3 classified by work experiences, overall and all aspects were not different.

Keywords: Leadership characteristics, Female administrators, School, Digital era

บทนำ

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีพลังอำนาจที่สำคัญภายในสถานศึกษา เป็นศูนย์กลางของ องค์กรทั้งหมดในสถานศึกษา ทั้งยังต้องเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีแรงจูงใจเชิงบวกที่จะช่วยส่งเสริมให้บุคลากรและผู้เรียนทุกคนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพตลอดจนการบริหารจัดการ การดูแลการดำเนินงานของสถานศึกษา การนิเทศ การกำกับติดตามผล ให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ ส่งผลทำให้ผู้เรียนมีความสามารถทัดเทียมนานาชาติและสามารถดำรงชีวิตอยู่บนพื้นฐานความเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคศตวรรษที่ 21 ได้ (ชาญชัย อาจินสมาจาร, 2560 : 16)

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อการพัฒนาการศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้บริหารจะต้องรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง พัฒนาตนเอง คิดหายุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการใหม่ ๆ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงานในองค์กรและนอกองค์กร ประกอบด้วย การมีคุณสมบัติของผู้บริหารเปลี่ยนแปลง รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีวิสัยทัศน์ ความสามารถทางวิชาการ การสื่อสาร และเทคโนโลยี การเป็นนักริเริ่มสร้างสรรค์ และประกอบการ นักสร้างพลังสร้างแรงบันดาลใจเชิงบวก ตัวแบบที่ดี และการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ ให้ความสนใจต่อวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งผลลัพธ์ใส่ใจในเรื่องของศาสตร์ทางการสอนที่ เหมาะสม และต้องเข้ามารับบทบาทในการเร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครู ปรับเปลี่ยนเนื้อหาตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้กับครูผู้สอน ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ (โยธิน นิลคช, 2561)

ในสังคมไทย ผู้ชายมีโอกาสดำรงตำแหน่งผู้นำมากกว่าผู้หญิงเสมอ เว้นแต่เพียงในกรณีที่ต้องการประสบภาวะวิกฤต ผู้หญิงจะได้รับเลือกให้เป็นผู้นำมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มที่ได้รับข้อมูลว่าผู้นำคนก่อนเป็นชายและองค์กรประสบภาวะวิกฤต และในกลุ่มที่คิดว่าลักษณะของผู้นำที่ดีควรเป็นแบบเน้นสัมพันธ์ นั้นแสดงถึงความเป็นไปได้ที่จะเกิดปรากฏการณ์ผู้นำหญิงบนหน้าผาแก้ว (Glass cliff effect) ในองค์กรไทย ปรากฏการณ์ดังกล่าวหมายถึง เมื่อองค์กรประสบปัญหา ผู้หญิงมักได้รับเลือกให้เป็นผู้นำ ผู้นำหญิงจึงต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่มีความเสี่ยงต่อความล้มเหลว จึงนับเป็นอุปสรรคต่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงานของผู้หญิงอย่างหนึ่ง ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาความไม่เท่าเทียมทางเพศในบริบทการทำงาน ผู้ที่มีหน้าที่คัดเลือกบุคลากรเข้ารับตำแหน่งผู้นำ ควรพิจารณาจากความเหมาะสมต่อลักษณะงานและศักยภาพของบุคคลเป็นหลัก และควรให้โอกาสพนักงานหญิงได้รับผิดชอบงานในตำแหน่งผู้นำเมื่อองค์กรกำลังดำเนินงานไปได้ด้วยดี เพื่อเพิ่มการรับรู้แก่พนักงานทุกคนว่า ผู้หญิงสามารถทำงานในตำแหน่งผู้นำได้ และทำให้พนักงานหญิงเองมีแรงจูงใจที่จะพัฒนาศักยภาพของตนให้เป็นที่ยอมรับมากยิ่งขึ้น (อาริยา บุญสม, 2556)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตราที่ 27 ได้ให้ความสำคัญกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทยไว้ว่า บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครอง ตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้ มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือ

เสรีภาพ ได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ หรือผู้ด้อยโอกาส ย่อมไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 เป็นองค์กรที่ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้ดำเนินการบริหารภายใต้ยุทธศาสตร์และการบริหารงานตามที่กระทรวงศึกษากำหนด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3, 2564, น.15) ปัจจุบันพบว่าผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 มีจำนวนทั้งหมด 122 คน มีผู้บริหารสตรี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 41.80 ซึ่งถือเป็นสัดส่วนที่น้อยเมื่อเทียบกับผู้บริหารเพศชาย (กลุ่มบริหารบุคคล สพป.พล. เขต 3, 2565) อีกทั้งยังเกิดปัญหาในด้านการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะการไม่ยอมรับในความสามารถของผู้บริหารสตรี การถูกเลือกปฏิบัติหรือการถูกมองว่าผู้ชายเป็นผู้นำได้ดีกว่าผู้หญิง แต่เมื่อพิจารณาจากผลงานและรางวัลต่าง ๆ ในการบริหารงาน พบว่า มีผู้บริหารสตรีที่ได้รับรางวัล ครูชน คนสุจริต ประเภท ผู้บริหารสถานศึกษา ปีการศึกษา 2564 จำนวน 9 คนจาก 11 คน คิดเป็นร้อยละ 81.82 (รายงานผลการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล สพป.พล. เขต 3, 2564) และโรงเรียนที่มีผลการทดสอบระดับชาติ O-NET ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ใน 10 อันดับแรกของพื้นที่ พบว่าอันดับ 1 คือโรงเรียนที่มีผู้บริหารสตรีเป็นผู้บริหารสถานศึกษา (รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน O-NET สพป.พล. เขต 3, 2564)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา จะเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่สำคัญมากในการจัดการศึกษา เพราะว่าการทำงานของผู้บริหารย่อมส่งผลต่อผลลัพธ์ของ โรงเรียนโดยตรง และในปัจจุบันสตรีก้าวขึ้นมามีบทบาทในระดับผู้บริหารเกือบทุกแวดวงของสังคม มากยิ่งขึ้น กล่าวได้ว่าสถานศึกษาที่บริหารโดยผู้บริหารสตรีในยุคดิจิทัล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 นั้น มีการบริหารงานในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งประเมินได้จากผลการทดสอบและรายการผลการปฏิบัติการในปีที่ผ่านมา ซึ่งผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาคูณลักษณะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสตรี และส่งผลให้การบริหารงานเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้างและพัฒนา ภาวะผู้นำของผู้บริหารสตรีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคูณลักษณะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบคูณลักษณะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาคูณลักษณะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 51 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 51 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนซึ่งวิธีการดังนี้

1. ผู้วิจัยยื่นหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครู
2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์และแบบสอบถาม ซึ่งมีการระบุวันรับแบบสอบถามคืนทั้งหมด จำนวน 51 ฉบับ ถึงผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3
3. ผู้วิจัยตรวจสอบจำนวนและความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน ซึ่งผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 51 ฉบับ ได้รับฉบับที่สมบูรณ์กลับคืน จำนวน 51 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามความเป็นพลเมืองดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ชื่อโรงเรียน ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะเป็นแบบเติมคำตอบและตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 30 ข้อ ดังนี้

1. ด้านความเชี่ยวชาญ จำนวน 7 ข้อ
2. ด้านความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 6 ข้อ
3. ด้านความเคารพให้เกียรติผู้อื่น จำนวน 6 ข้อ
4. ด้านจริยธรรม จำนวน 6 ข้อ
5. ด้านนวัตกรรมและการใช้เทคโนโลยี จำนวน 5 ข้อ

โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	มีระดับคุณลักษณะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสตรี อยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีระดับคุณลักษณะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสตรี อยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีระดับคุณลักษณะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสตรี อยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีระดับคุณลักษณะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสตรี อยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีระดับคุณลักษณะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสตรี อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จ โดยดำเนินการ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแบบสอบถามคุณลักษณะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยแปลความหมายค่าเฉลี่ยแบบสอบถามคุณลักษณะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 กำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 121)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง	มีระดับคุณลักษณะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสตรี อยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง	มีระดับคุณลักษณะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสตรี อยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง	มีระดับคุณลักษณะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสตรี อยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง	มีระดับคุณลักษณะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสตรี อยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายถึง	มีระดับคุณลักษณะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสตรี อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 จำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

สรุปผลการวิจัย

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณลักษณะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ในภาพรวม

ที่	คุณลักษณะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา	(n = 51)		ระดับ	อันดับ
		$\bar{x}$	S.D.		
1	ด้านความเชี่ยวชาญ	4.18	0.39	มาก	4
2	ด้านความคิดสร้างสรรค์	4.11	0.40	มาก	5
3	ด้านความเคารพให้เกียรติผู้อื่น	4.88	0.26	มากที่สุด	1
4	ด้านจริยธรรม	4.87	0.26	มากที่สุด	2
5	ด้านนวัตกรรมและการใช้เทคโนโลยี	4.22	0.39	มาก	3
	รวม	4.45	0.27	มาก	

จากตาราง 1 คุณลักษณะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.45$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเคารพให้เกียรติผู้อื่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.88$) รองลงมา คือ ด้านด้านจริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด $\bar{x}=4.87$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.11$) ตามลำดับ

ตาราง 2 แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 จำแนกตามประเภทการทำงาน

ที่	คุณลักษณะผู้นำในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสตรีใน สถานศึกษา	ประสบการณ์การทำงาน								F	Sig.
		น้อยกว่า 5 ปี		5-10 ปี		11-20 ปี		21 ปีขึ้นไป			
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1	ด้านความเชี่ยวชาญ	4.07	0.42	4.27	0.23	4.50	0.37	4.00	0.43	2.79	.051
2	ด้านความคิดสร้างสรรค์	4.06	0.41	4.06	0.36	4.42	0.42	4.22	0.19	1.50	.226
3	ด้านความเคารพให้เกียรติผู้อื่น	4.84	0.33	4.94	0.10	4.83	0.26	5.00	0.00	0.79	.506
4	ด้านจริยธรรม	4.85	0.33	4.92	0.12	4.83	0.26	4.94	0.10	0.38	.767
5	ด้านนวัตกรรมและการใช้ เทคโนโลยี	4.18	0.40	4.28	0.39	4.37	0.39	4.00	0.20	0.83	.483
	รวม	4.40	0.30	4.49	0.17	4.59	0.31	4.43	0.16	1.00	.401

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่าคุณลักษณะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลกเขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการศึกษาคุณลักษณะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลกเขต 3 พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเคารพให้เกียรติผู้อื่น และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความคิดสร้างสรรค์

1.1 ผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลกเขต 3 พบว่า ด้านความเคารพให้เกียรติผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสตรีในสถานศึกษาปฏิบัติตนให้มีความใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น ปฏิบัติต่อบุคคลหรือสิ่งนั้นด้วยความจริงใจ ให้ความเอาใจใส่ดูแลและส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากร สอดคล้องกับแนวคิดของ Howard Gardner (2561, อ้างถึงใน สุกัญญา แซ่มซ้อย 2561, หน้า 100) ที่กล่าวว่า จิตเคารพ (respectful mind) คือการมองเห็นคุณค่า และความสำคัญ การตระหนักในความดีอันมีอยู่ในตัวคนอื่น และในสิ่งอื่นแล้วปฏิบัติต่อบุคคลหรือสิ่งนั้นด้วยความจริงใจ สอดคล้องกับ Brett (2019 อ้างถึงใน จิติมา วรรณศรี 2564, หน้า 118) ที่กล่าวว่า การเข้าใจบุคคลอื่น ผู้นำต้องมีความเข้าใจเป็นอย่างดีว่า อะไรบ้างที่จะส่งเสริมให้บุคลากรหรือบุคคลทำงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รู้ว่าบุคลากรชอบวิธีการติดต่อสื่อสารแบบใด รวมทั้งรู้ว่าอะไรที่จะช่วยกระตุ้นจิตใจให้บุคคลทำงานได้ดี ให้ความเอาใจใส่ ดูแลและส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากร และสอดคล้องกับ มัชฌิมา วงษ์จันทร์เพ็ง (2564) ที่ได้ทำบทความทางวิชาการ เรื่อง คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล ได้กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้บริหาร ด้านลักษณะทางกายและลักษณะ ต่าง ๆ ทางสังคม คือ ผู้บริหารมีความสำคัญต่อการทำหน้าที่ในโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารจะต้องมี สัมมาคารวะ เป็นผู้ที่มึนุษย์สัมพันธ์ที่มี มีความเคารพผู้อื่น เข้ากับผู้อื่นได้ง่าย มีการเปิดโอกาสให้ครูและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และสอดคล้องกับ สุชาวรรณ สอนแก้ว (2565) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมด้านความเคารพ เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้ดีที่สุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.2 ด้านความคิดสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสตรีผู้บริหารสตรีอาจจะไม่ได้รับการสนับสนุนทางด้านงบประมาณที่เพียงพอต่อการคิดสร้างสรรค์ต่อยอดให้เกิดนวัตกรรม ทำให้ขาดแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอก เพราะหากไม่มีแรงจูงใจ แม้จะมีความรู้หรือทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ที่ดีก็จะไม่เกิดการต่อยอดและลงมือทำ สอดคล้องกับแนวคิดของ Howard Gardner (2561, อ้างถึงใน สุกัญญา แซ่มซ้อย 2561, หน้า 100) ได้กล่าวว่า จิตสร้างสรรค์ (creative mind) คือการผลิตความคิดใหม่ ๆ พร้อมทั้งคำถามที่แตกต่างไปจากเดิม และกำเนิดเป็นวิธีการคิดที่สดใหม่ ซึ่งจะกลายเป็นคำตอบที่คาดไม่ถึง แต่อย่างไรก็ตาม ท้ายที่สุดแล้วสิ่งที่สร้างสรรค์เหล่านี้จะต้องได้รับการยอมรับจากผู้รอบรู้ด้วยเหตุที่การสร้างสรรค์คือสิ่งที่ยู่นอกเหนือกฎเกณฑ์ที่มีอยู่ คิดสร้างสรรค์จึงต้องล้ำหน้ากว่าคอมพิวเตอร์ หรือหุ่นยนต์ ที่ซับซ้อนที่สุดอย่างน้อยหนึ่งก้าว และสอดคล้องกับ ศรีวสุณี ชันคำหมื่น (2565) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับ จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านความคิดสร้างสรรค์ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิชณุโลกเขต 3 จำแนกตามประเภทการทำงาน พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่าง ทั้งนี้เพราะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิชณุโลกเขต 3 มีนโยบายในการพัฒนาฝึกอบรมผู้บริหารทุกระดับให้เป็นผู้บริหารมืออาชีพ ดังนั้นจึงควรมีการพัฒนาผู้บริหารทุกระดับเพื่อให้ทุกสถานศึกษามีผู้บริหารสตรีที่มีคุณลักษณะผู้นำในยุคดิจิทัลอย่างมีคุณภาพและสอดคล้องกับ ศรีวิชญ์ ศรีทองและคณะ (2563) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง คุณลักษณะภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มคุณภาพการศึกษาท่าอากาศยาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มคุณภาพการศึกษาท่าอากาศยาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่าง

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาคุณลักษณะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิชณุโลกเขต 3 มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 คุณลักษณะด้านความเชี่ยวชาญ ข้อที่ $\bar{x}$ ต่ำสุด คือ ท่านมีความเชี่ยวชาญในการบริหารงานอย่างรอบด้าน ดังนั้นควรมีการพัฒนาตนเองตามกรอบโครงสร้างงาน 4 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายบริหารทั่วไป ฝ่ายงานบุคคล และฝ่ายงบประมาณ ควรมีการพัฒนาตนเอง โดยการเข้าอบรมความรู้ต่าง ๆ ในระบบออนไลน์ มีการปรับ Mindset สร้างความเชื่อมั่นให้ตัวเอง ควรศึกษาจากที่ปรึกษา ผู้มีประสบการณ์ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

1.2 คุณลักษณะด้านความคิดสร้างสรรค์ ข้อที่ $\bar{x}$ ต่ำสุด คือ ท่านสามารถคิดผสมผสานเทคโนโลยีเพื่อสร้างนวัตกรรมนำมาใช้ในสถานศึกษาได้ ดังนั้นควรเสริมสร้างความตระหนักและแรงจูงใจให้ผู้บริหารสตรีได้มีการคิด

อย่างสร้างสรรค์ มีการต่อยอดการใช้เทคโนโลยีให้เกิดนวัตกรรม และสนับสนุนด้านการจัดอบรมความรู้ด้านการคิด นวัตกรรมอย่างสร้างสรรค์

1.3 คุณลักษณะด้านความเคารพให้เกียรติผู้อื่น ข้อที่ $\bar{x}$ ต่ำสุด คือ ท่านคิดว่า การส่งเสริมให้ผู้บริหาร สถานสตรีในสถานศึกษา สามารถส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทำงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นควร การปรับเปลี่ยนวิธีคิด ทักษะคิดให้เป็น growth mindset เพื่อพัฒนาทัศนคติของคนในองค์กร พร้อมทั้งช่วยสนับสนุน บุคลากรให้ทำงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรสร้างสัมพันธ์มิตรต่อผู้ร่วมงาน

1.4 คุณลักษณะด้านจริยธรรม ข้อที่ $\bar{x}$ ต่ำสุด คือ ท่านยึดหลักคุณธรรม เป็นผู้ที่มองโลกในแง่ดี ท่าน มีความยุติธรรมในการปฏิบัติตนต่อผู้ร่วมงานอย่างเสมอภาค ดังนั้นควรส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้บริหาร ส่งเสริมให้ผู้บริหารสตรีศึกษาหลักธรรม ปรับพฤติกรรม เพื่อปรับความคิด และลงมือทำโดยหลักคุณธรรม ผู้บริหารสตรี ควรสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นกัลยาณมิตร ดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกันมีความยุติธรรมในการปฏิบัติตนต่อผู้ร่วมงาน

1.5 คุณลักษณะด้านนวัตกรรมและการใช้เทคโนโลยี ข้อที่ $\bar{x}$ ต่ำสุด คือ ท่านคิดว่า การส่งเสริมให้ ผู้บริหารสถานสตรีในสถานศึกษา มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ดังนั้นควร การกระตุ้นให้ผู้บริหารเกิดทักษะในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ผู้บริหารสตรีควรเข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับเรื่องการใช้ เทคโนโลยีในการบริหารงานในสถานศึกษา และควรมีความตระหนักรู้ในตัว พร้อมทั้งสร้างแรงจูงใจในการใช้เทคโนโลยี เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับบุคคลอื่น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลกเขต 3

เอกสารอ้างอิง

- จิตติมา วรณศรี. (2564). การบริหารจัดการศึกษายุคดิจิทัล. โรงพิมพ์รัตนสุวรรณาการพิมพ์ 3 พิษณุโลก.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2560). การบริหารการศึกษาและทรัพยากรทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สถาบัน เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2560). ภาวะผู้นำทางการบริหาร. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มัทธมา วงษ์จันทร์เพ็ง. (2564). คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสตรี ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ยุคดิจิทัล. สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ยุพาภรณ์ มุกดาและคณะ. (2558). คุณลักษณะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหาร ลาดกระบัง.
- โยธิน นิลคช. (2561). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัย ระดับชาติ "GRADUATE SCHOOL CONFERENCE 2018"
- ศรายุทธ เมืองคำ (2563). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง. สาขาวิชา การบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ศิริพร สังข์ทอง. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมองค์กรของผู้บริหารกับการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา

- สรวิชัย ศรีทองและคณะ (2563). *คุณลักษณะภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มคุณภาพการศึกษาท่าอากาศยาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1*. วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต
- สัมมา ธรนิษฐ์. (2553). *ภาวะผู้นำของผู้บริหาร*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง กรุงเทพฯ.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2561). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล*. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทวารรณ สอนแก้ว (2565). *ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2*. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2560). *ภาวะผู้นำในองค์กรสถานศึกษา*. สำนักพิมพ์ปัญญาชน กรุงเทพฯ.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2550). *ภาวะความเป็นผู้นำ*. เอ็กเปอร์เน็ท กรุงเทพฯ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3. (2564) *รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้* *พื้นฐาน O-NET*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3.
- พัชรา วาณิชวสิน. (2560). *การพัฒนาภาวะผู้นำ: จากทฤษฎีสู่แนวปฏิบัติที่ดีและกรณีศึกษา*. สำนักพิมพ์ ปัญญาชน กรุงเทพฯ.
- อาริยา บุญสม. (2556). *อิทธิพลเชิงสาเหตุของผลงานขององค์กรต่อการเลือกผู้นำจากเพศ และการรับรู้ความเหมาะสม*
ของผู้นำ โดยมีลักษณะนิสัยของผู้นำและเพศของผู้นำในอดีตเป็นตัวแปรกำกับ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (1 พฤศจิกายน 2559). *การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล*. สืบค้น 13 สิงหาคม 2566, จาก <http://www.pracharathschool.go.th/skill/detail/52232>
- Brett, J. (2019). *Evolving Digital Leadership: How to be a digital leader in tomorrow's disruption world*. Forest Lodge: Apress.
- Cannon, S. Morrow-Fox, M. & Metcalf, M. (2016). *The Strategist Competency Model: The Future of Leadership Development*. in Sowcik & others. (Editors) *Leadership 2050: Critical Challenges, Key Contexts, and Emerging Trends*. Bingley: Emerald Group Publishing.
- Hinds, R. (2022). *5 Key Characteristics of Digital Leaders*. Retrieved February 4, 2022, from <https://www.affinity.co/blog/5-key-characteristics-of-digital-leaders>.